

Відкритий міжнародний університет
розвитку людини «Україна»
Полтавський інститут економіки і права

**ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТА ПРАВОВЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
ВИКЛИК ГЛОБАЛЬНОГО СВІТУ**

**МАТЕРІАЛИ
VI Міжнародної науково-практичної конференції**

19-20 травня 2022 р. || м. Полтава

УДК 330.111.66(477):34

Редакційна колегія

Надія М'якушко – докторка філософії у галузі політичних наук, кандидатка політичних наук, доцентка, в. о. завідувачки кафедри соціальної роботи та спеціальної освіти, директорка Полтавського інституту економіки і права (**голова**).

Роман Шаравара – кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри правознавства та фінансів, перший заступник директора Полтавського інституту економіки і права.

Руслан Басенко – кандидат педагогічних наук, доцент, заступник директора з науково-педагогічної роботи, міжнародної та грантової діяльності, завідувач кафедри правознавства та фінансів Полтавського інституту економіки і права (**відповідальний редактор**).

Сергій Короед – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри правознавства та фінансів Полтавського інституту економіки і права.

Валерій Бебик – доктор політичних, кандидат психологічних наук, професор, професор Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, лауреат Державної премії імені І. Франка в галузі інформаційної діяльності та Міжнародної премії імені М. Гоголя.

Олександр Лаврінченко – доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник відділу теорії і практики педагогічної освіти Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України.

Ольга Бацман – кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри соціальної роботи та спеціальної освіти Полтавського інституту економіки і права.

Наталія Рябокін – кандидатка філологічних наук, доцентка, завідувачка кафедри філології та соціально-гуманітарних дисциплін Полтавського інституту економіки і права.

Інноваційний потенціал та правове забезпечення соціально-економічного розвитку України: виклик глобального світу : Матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф., 19-20 травня 2022 р. / Полт. ін-т економіки і права ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» ; ред. колег. : Н. М'якушко (голова), Р. Шаравара, Р. Басенко та ін.; відп. ред. Р. Басенко. Полтава : ПЕП, 2022. 656 с.

У збірнику матеріалів представлено доповіді та повідомлення наукового зібрання вчених, організаторів освіти, науково-педагогічних працівників, фахівців-практиків, здобувачів різних ступенів освіти, які присвячені аналізу політико-правових, соціально-філософських, освітньо-педагогічних, фінансово-економічних та інших вимірів інноваційного розвитку України та світу. Окремо звернено увагу на протидію України російській військовій агресії та окреслено шляхи повоєнної відбудови країни.

Матеріали збірника будуть цікавими вченим, викладачам і здобувачам освіти, усім, хто залучений до науково-теоретичного аналізу сучасного світу.

УДК 330.111.66(477):34

**Рекомендувала до друку вчена рада
Полтавського інституту економіки і права
28 червня 2022 року, протокол № 7**

Автори несуть особисту відповідальність за повноту висвітлення досліджуваного питання, системність викладу матеріалів, достовірність наведених фактів та їхню автентичність, правильне цитування, академічну добросовісність.

Статті друкуються в авторській редакції.

© Полтавський інститут економіки і права, 2022

© Колектив авторів, 2022

ЗМІСТ

Передмова	16
------------------------	----

Розділ 1

Україна в умовах воєнного стану:

теоретико-концептуальні та праксеологічні виміри

Василь Куйбіда, Степан Куйбіда

Модернізація Української держави чи перезаснування?.....	17
--	----

Wojciech Potykało

Dlaczego agresja rosyjska na Ukrainę jest groźna nie tylko dla narodu ukraińskiego, ale dla wszystkich narodów współczesnej Europy a nawet całego świata?	22
---	----

Надія Мякушко

Соціальна політика держави: базові параметри.....	33
---	----

Сергій Короед

Процедура передачі цивільної справи на розгляд іншому суду у зв'язку із припиненням роботи суду, який розглядав справу в умовах воєнного стану.....	35
---	----

Роман Кірін

Повоєнне відновлення довкілля України: законодавчі виміри.....	39
--	----

Надія Кудерська

Проблеми правової охорони культурної спадщини під час війни (2014 р. – т. ч.) в Україні.....	42
--	----

Галина Луцька

Науково-практичний аналіз законодавчих ініціатив та чинного нормативного регулювання компенсації матеріальних збитків внаслідок військової агресії російської федерації.....	45
--	----

Віталій Махінчук

Проблеми реалізації цивільно-правової відповідальності російської федерації за завдану на території України майнову шкоду.....	48
--	----

Ірина Шопіна

Публічне адміністрування в умовах дії правового режиму воєнного стану.....	51
--	----

Віра Явір

Трансформація етнонаціональної стійкості в ході російсько-української війни.....	53
--	----

Тетяна Білецька

Особливості державної політики в сфері інформаційної безпеки України	56
--	----

Оксана Дуфенюк

Війна як виклик для системи кримінального правосуддя.....	59
---	----

Леся Клевака

Вплив війни на психічне здоров'я дітей.....	63
---	----

Катерина Клименко, Максим Савостьяненко

Актуальні питання розвитку ринку небанківських фінансових послуг України в умовах дії воєнного стану.....	65
---	----

Ірина Кудерська

Адміністративно-правове забезпечення охорони нематеріальної культурної спадщини України в умовах війни.....	69
---	----

Мар'яна Миронова, Анастасія Іващенко	
Вплив російсько-української війни на світову економіку.....	71
Станіслав Онопрієнко	
Класифікація функцій забезпечення інформаційної безпеки публічного адміністрування.....	74
Дар'я Маліннікова	
Медіація та шляхи її розвитку в Україні в умовах воєнного стану.....	76
Марина Панченко	
Перспективи збереження потенціалу України в реаліях воєнного часу.....	79
Олександр Пащинський	
Взаємодія органів місцевого самоврядування з громадськістю: питання адміністративно-правового забезпечення за умов воєнного стану.....	82
Максим Приліпко	
Концептуальні засади розуміння доброчесності військових посадових осіб.....	84
Дарія Щуцька	
Соціально-економічна відбудова України: перспективні сценарії розвитку.....	86
Валентина Телічко	
Державна регіональна політика під час війни.....	89
Оксана Охріменко	
Актуальна проблематика інклюзивної освіти в Україні в умовах воєнного стану.....	92
Андрій Сидоренко	
Захист прав людини під час дії воєнного стану.....	95

Розділ 2

Інноваційний розвиток сучасного світу: політико-правові, соціально-філософські, освітньо-педагогічні та фінансово-економічні виміри

Людмила Бабенко	
Агентурно-оперативні аспекти діяльності радянських органів держбезпеки напередодні Львівського церковного собору 1946 р.	97
Олександра Кармаза	
Закон України «Про медіацію»: пропозиції щодо удосконалення законодавства у сфері медіації	104
Ірина Кичко, Алла Холодницька	
Забезпечення водної безпеки держави як запорука підтримання життєдіяльності людини.....	108
Руслана Левкіна, Яна Котко	
Механізм управління соціально-економічним розвитком суб'єктів аграрного бізнесу.....	110
Федір Медвідь, Марія Чорна, Олена Шаповалова	
Інноваційний розвиток України: правове забезпечення.....	114
Олександр Пилипенко	
Сучасні наукові концепції сталого розвитку суспільства.....	118

Віталій Цимбалюк

Вища освіта – універсалія забезпечення реалізації інноваційного потенціалу України: політико-правовий аспект..... 122

Максим Процько

Особливості участі прокурора в цивільному судочинстві в Україні 125

Олена Артюх-Пасюта

Виявлення фактів шахрайства при аудиторській перевірці фінансової звітності підприємства..... 128

Марина Брюховецька

Роль медіації у вирішенні медичних спорів..... 129

Олена Вдовіна

Event-менеджмент – інноваційний інструмент управління бібліотекою..... 132

Мар'яна Вербіцька

Деякі аспекти становлення адміністративного судочинства в Україні..... 135

Вікторія Гончарова

Соціально-економічна нерівність як одна з основних проблем сучасного людства 137

Галина Грицаєнко, Ігор Грицаєнко

Ресурсно-інноваційне забезпечення розвитку агропромислового виробництва... 140

Ігор Грицаєнко, Галина Грицаєнко

Інвестиції як драйвер соціально-економічного розвитку аграрної сфери економіки..... 142

Микола Грицаєнко, Галина Грицаєнко

Формування hr-бренду роботодавця: рентабельність інвестицій..... 145

Микола Грицаєнко

Краудфандинг як інноваційний фінансовий інструмент залучення інвестицій... 147

Євгенія Жукова

Поняття забезпечувального публічного адміністрування..... 149

Roksolana Ivanova

Foreign Exchange and Financial Status of Ukraine With International Financial Organizations..... 150

Tetiana Kmytiuk

Digital Economy in Ukraine Nowadays: New Challenges and Opportunities..... 152

Олександр Кальян, Валерія Осташова

Окремі теоретичні питання процесу гармонізації законодавства..... 155

Жанна Кононенко, Олександра Кравченко

Особливості ринкового механізму в сучасній економіці та значення маркетингу в ньому..... 157

Жанна Кононенко, Анастасія Панько

Інформативне забезпечення проведення грошової оцінки землі..... 160

Алла Кравченко

Взаємодія влади та прав публічно-політичної влади у громадянському суспільстві..... 164

Юлія Лисенко

Соціальна безпека: виклики і загрози в реаліях сьогодення (політологічні актуалітети)..... 165

Володимир Моргун Відмова від національних надбань України і комплекс меншовартості.....	168
Khrystyna Patytska Financial Framework for Sustainable Development of the EU Rural Areas: Advantages and Disadvantages.....	173
Ірина Подрез-Ряполова Ресурсно-інноваційні детермінанти соціально-економічного розвитку України.....	175
Ірина Сисоєнко Нормативно-правове забезпечення інтелектуальної власності в контексті вимог Світової організації торгівлі	178
Валентина Стрілько Державно-приватне партнерство – механізм модернізації економіки України.....	181
Наталія Чайкіна Ментальні детермінанти розвитку українського національного психотипу.....	184
Роман Шаравара, Ярослав Дарюга Особливості інвестиційної стратегії агропромислових підприємств.....	187
Роман Шаравара, Діана Джуманова Основні шляхи забезпечення фінансової стійкості підприємства.....	192
Роман Шаравара, Дмитро Котельніков Етапи формування інвестиційної політики підприємства.....	195
Роман Шаравара, Алла Мохаммед Організаційно-економічний механізм антикризового управління на підприємстві	201
Роман Шаравара, Марина Мурашко Оцінка ризиків розміщення фінансових ресурсів банку та методи їх мінімізації.....	203
Роман Шаравара, Дмитро Усенко Система управління дебіторською і кредиторською заборгованістю на підприємстві.....	206
Роман Шаравара Особливості управління кредитними ризиками фінансово-кредитної установи.....	209
Світлана Шерстюк Правові питання контрольно-наглядової діяльності Національного банку України.....	213
Олексій Штепа Ідея братерства-рівності в національному державотворенні.....	215
Наталія Янчук Стан і проблеми правового забезпечення сталого розвитку в Україні: виклики XXI століття.....	218
Геннадій Аванесян, Яна Котюк Медіація в господарському процесі: актуальні проблеми.....	222
Олег Біланов Вимоги до договору сурогатного материнства.....	225

Вікторія Васіна Фінансовий розвиток підприємств, економічна безпека як один із критеріїв ефективного функціонування національної економіки України	228
Володимир Коваленко Питання взаємодії громадянського суспільства та влади на місцевому рівні.....	230
Андрій Коношенко Ідеологія «братерства» в аксіології радянського будення крізь призму агітаційного плакату	231
Вікторія Орел Поняття, види та ознаки правових аргументів	235
Оксана Поклонська Впровадження інституту медіації при вирішенні сімейних конфліктів.....	237
Дмитро Стрілко Проблеми правового регулювання недійсності договорів за законодавством України.....	239
Ірина Твердохліб Доступне середовище. Чому це важливо?.....	242
Світлана Товста Юрисдикція міжнародного суду ООН за злочини росії в Україні.....	244
Світлана Товста, Марія Лісовець Загальна характеристика правового режиму земель під сміттєзвалищами.....	248
Ольга Герчаківська Система суб'єктів адміністративно-правового регулювання митних деліктів: теоретичний наратив.....	253
Олександр Коротаєв «Московська угода» 1945 року крізь призму документів НКГБ УРСР.....	256
Тарас Найденко Аксіологічний аспект ідеології і його конфліктогенний вплив на повсякденне життя радянського суспільства.....	263
Денис Позов Альтернативне врегулювання цивільних спорів: загальна характеристика та джерела регулювання.....	267
Дмитро Томенко Розвиток молодіжної політики України через залучення молоді до участі в громадському секторі.....	269
Карина Волошина Деякі питання порядку реалізації господарсько-правової відповідальності	272
Іван Ільченко Щодо питання про особливості використання об'єктів авторського права у рекламі.....	274
Тетяна Капіталова Сучасні проблеми удосконалення інституту банкрутства в Україні.....	277

комплекс меншовартості. Плакати ставили за мету вплинути на українські народні маси і повірити в ідею того, що старший брат в усьому правий. На щастя, з розпадом Радянського союзу, викралася вся правда про більшовицькі злочини радянського режиму і українцям вдалося зрозуміти всю суть брехливої пропаганди компартії. А зараз ми боримося проти спадкоємиці Радянського Союзу росії у кривавій війні.

Список використаних джерел:

1. Сварник І. Березневі статті 1654. Енциклопедія. Наукове товариство імені Шевченка.: електронна версія. Київ, Львів: Наукове товариство імені Шевченка, Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2015. URL: http://encyclopedia.com.ua/search_articles.php?id=236 (дата звернення: 15.05.2022).

2. Гутник Л. М. Мохор Юрій Павлович. Енциклопедія Сучасної України: електронна версія. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2019. URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=69420 (дата звернення: 15.05.2022)

3. Новітня історія України.1945 – 2007 рр. / Кондратюк К. К., Боднар Г. А., Качмар В. М., Голубко В. Є. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. 139 с.

4. Лук'яненко О. В. Визвольна війна XVIII століття проти Росії чи разом із нею?: Історичний вінегрет національної свідомості майбутніх освітян України середини XX та початку XXI століття. Придніпровські соціально-гуманітарні читання : матер. Криворізької сесії I Всеукр. наук. конфер. з міжнародною участю : у 5-х ч. ч. 2. Дніпропетровськ : ТОВ «Інновація», 2012. С. 93–95.

5. Лук'яненко О. В. Росіє, ти нам рідна мати ...»: виховання (псевдо?)національної самобутності українських освітян доби «відлиги». Актуальні проблеми педагогічної науки : матер. III Всеукр. наук.-практ. заочної конфер. Миколаїв, 2012. С. 33–36.

6. Лук'яненко О. В. Україна–Росія–Світ: Бермудський трикутник у світогляді освітян повоєнних педагогічних інститутів УРСР. Jahrbuch der V. Internationalen virtuellen Konferenz der Ukrainistik "Dialog der Sprachen – Dialog der Kulturen. Die Ukraine aus globaler Sicht" Reihe: Internationale virtuelle Konferenz der Ukrainistik. Bd. 2014. Herausgegeben von Olena Novikova, Peter Hilkes, Ulrich Schweier. Verlag Otto Sagner, München – Berlin, 2015, С. 484–500.

ПОНЯТТЯ, ВИДИ ТА ОЗНАКИ ПРАВОВИХ АРГУМЕНТІВ

Вікторія Орел,

старша викладачка кафедри правознавства ВНЗ Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»

У сучасному світі, наповненому маніпуляціями, «фейками», псевдотеоріями, важливе місце належить аргументації, вправне застосування якої надає можливість наблизитися до істини.

Завданням правника в процесі аргументування є переконання іншої сторони в істинності певної тези (твердження, гіпотези, концепції). Юридична аргументація здійснюється в межах правовідносин в процесі використання прав, виконання обов'язків, застосування норм права.

Логічним фундаментом аргументації є аргумент, під яким розуміється вихідне теоретичне чи фактичне положення, за допомогою якого обґрунтовується теза.

Аргументами можуть бути різні за своїм змістом судження: теоретичні або емпіричні узагальнення, твердження про факти; аксіоми, визначення тощо. Їхніми основними характеристиками є істинність, незалежність, несуперечність, достатність [1, с. 66]. Вони стають ефективними, якщо підкріплюються відповідною попередньою установкою, і слабшають, якщо така установка відсутня. Суто формальних аргументів не існує. Відзначимо, що аргумент, що виражає однакове відношення між поняттями і спирається на відомі припущення, в той самий час може бути авторитетним, а в інший – не справити жодного враження.

Специфіка юридичної аргументації полягає у наведенні в процесі її здійснення правових (юридичних) аргументів (доводів), що являють собою об'єктивовані в джерелах права норми, нормативно-правові приписи, принципи права, правові дефініції, аксіоми, а також найбільш визнані наукові положення (правова доктрина, теорії, концепції) і усталені правила, створені юридичною практикою. В англійському варіанті цей вид аргументів вживається як *legal opinion* або *legal argument* [2, с. 22]. Ще однією особливістю юридичної аргументації є системне дотримання правил юридичної техніки, способів тлумачення права, прийомів вирішення колізій права, наявних у нормативних правових і судових актах.

Правові дискурси визначаються юридичною аргументацією тоді, коли для обґрунтування певної позиції наводяться положення законодавства та інших форм права. Тобто, рекомендується звертатися до законів, правових висновків судів (в тому числі міжнародних) та інших правових джерел, які є джерелами аргументації в юриспруденції. Доводи, які не містять посилань на правові норми та їх джерела, свідчать про неюридичний характер аргументації.

Варто вирізняти теоретичні аргументи від аргументів правових. Теоретичні аргументи за своїми функціями поділяються на *аргументи опису* (містять суттєві ознаки предметів, що досліджуються), *аргументи пояснення* (базуються на описаних предметах в їх суттєвих ознаках), *аргументи прогнозування* (наводяться для поширення вже відомих ознак предметів на майбутнє).

Правові аргументи класифікуються наступним чином: за змістом (правничі та позаправничі (медичні, історичні, економічні та ін.); за джерелом походження (фактичні, персоно логічні, правові, соціологічні, логічні). До них належать аргументи *ad rem* («до речей»), *ad hominem* («до людей»), *ad jus* («до

права»), *adlex* («до закону»), *adstaredecisis* («до прецедентів»), *adpublicum* («до публіки»), *adratio* («до здорового глузду») та ін [1, с. 66].

Відповідно до класифікації П. Рабіновича, існують такі види правових аргументів: *юридично-регулятивні* (посилання на правові джерела), *філологічні* (посилання на закономірності національної мови), *логічні* (посилання на закони логіки та правила логічного і критичного мислення), *історичні* (посилання на минулі чи сучасні конкретно-історичні обставини), *потребові* (посилання на соціальні запити та потреби, задоволенню яких має сприяти правозастосовний акт), *цільові* (слугують виконанню призначення/цілі права – забезпеченню порядку у відносинах між людьми та їх об'єднаннями, подолання виникаючих конфліктів у суспільстві, тощо) [3, с. 182-183].

Допоміжними аргументи до моралі, аргументи про сподівання, до традиції, до авторитету, до релігії, до здорового глузду, до моди, до інтуїції, до смаку, до маси (натовпу, публіки), до особистості, до сили тощо.

Отже, можемо виділити основні ознаки правових аргументів:

- затребуваність нормою права (юридична норма або містить спеціальну вказівку на можливість приведення доводу (пряма затребуваність), або фіксує розпорядження, з якого суб'єкт права робить висновок про можливість використання доводу під час відстоювання своєї позиції (непряма затребуваність));

- допустимість нормою права (норма права не має фіксувати перешкод для приведення доводу);

- висловлюваність (у висловлюванні може заперечуватись або затверджуватись певна теза. Висловлювання є формою для судження, але не навпаки);

- виникає у вже існуючих правових відносинах;

- намір викликати (породити) бажані з погляду суб'єкта аргументації правові наслідки [4].

Отже, правовим (юридичним) аргументом є аргумент, який наводить принаймні одне правило чи закон для підтвердження тези. Зважаючи на специфіку юридичної аргументації, юридичні аргументи вміщуються, як правило, в нормативно-правових приписах конституцій, законів, міжнародних договорів, судових рішеннях, доктрині тощо.

Список використаних джерел:

1. Велика українська юридична енциклопедія: Т. 2: Філософія права / редкол.: С. І. Максимов (голова) та ін.; Нац. акад. прав. Наук України; Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого: Право, 2017. С. 64-67.

2. Луць Л. Аргументація и судебные правовые позиции. Юридическая техника. 2013. № 7. С. 19-22.

3. Рабінович П. М. Основи теорії та філософії права: навч. посібник. Львів: Видавництво ЛОБФ «Медицина і право», 2021. 256 с. URL: https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/Posibnyk_maket_2021_2.pdf.

4. Каргин К. Понятие и элементы юридической аргументации: монография. Н. Новгород: Нижегород. прав. акад., 2011. 68 с.